

***SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON
ASIAKASMAKSUOHJE 2018***

Hyvinvointilautakunta 19.12.2017, § 38

Hyvinvointilautakunta 27.2.22018, § 11

Sisältö

1	TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT	4
2	LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELUJEN MAKSUT	6
	2.1 Tilapäisen kotipalvelun maksut	6
	2.2 Jatkuvan ja säännöllisen kotipalvelun maksut	6
3	KOTIHOIDON MAKSUT	7
	3.1 Säännöllinen kotihoidon maksut	7
	3.2 Tilapäisen kotihoidon, tilapäisen kotisairaanhoidon, tehostetun kotihoidon ja kotiutustiimin palvelujen maksut	8
	3.3 Kotihoidon tukipalvelujen maksut	9
4	PERHEHOIDON MAKSUT	10
	4.1 Ikäihmisten perhehoidon maksut	10
	4.2 Ikäihmisten perhehoidon asiakasmaksut	10
	4.3 Kehitysvammaisten perhehoidon maksut	11
5	OMAISHOIDON TUKI JA OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAISET MAKSUT	12
6	ASUMISPALVELUJEN MAKSUT	15
	6.1 Sosiaalihuoltolain mukaisen asumispalvelun maksut	15
	6.2 Vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen maksut	17
	6.3 Kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun maksut	18
7	KUNTOUTUSHOIDON JA KULJETUSPALVELUJEN MAKSUT SEKÄ MUUT MAKSUT	20
	7.1 Kuntoutushoidon maksu	20
	7.2 Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen maksut	20
	7.3 Sosiaalihuoltolain mukaisten liikumista tukevien kuljetuspalvelujen maksut	21
	7.4 Vammaispalvelujen muut maksut	21
8	SOSIAALISEN KUNTOUTUKSEN MAKSUT	22
	8.1 Mielenterveyskuntoutujien päivätoiminnan maksut	22
	8.2 Ikäihmisten päiväkeskustoiminnan maksut	22
	8.3 Kehitysvammaisten päivätoiminnan maksut	223
	8.4 Kuntouttavan työtoiminnan maksut	23
9	LAITOSHOIDON MAKSUT	24
	9.1 Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut	24
	9.2 Päivä- ja yöhoidon maksut	24
	9.3 Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu	24
10	LASTENSUOJELUN MAKSUT (Asetus 20§)	26
11	MUUT MAKSUT	28
	11.1 Maksukatto ja maksujen seuranta (Asetus 26A-B §)	28
	11.2 Muualla kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (Asetus 24§)	28
	11.3 Sotainvalidit (Sotilasvammalaki 6, 6A JA 6B §)	28
	11.4 Sota- ja rintamaveteraanit	29

12	MAKSUJEN PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN JA ALENTAMINEN SEKÄ TAKAUTUVA MAKSU	31
	12.1 Maksujen perimättä jättäminen ja alentaminen.....	31
	12.2 Takautuva maksu.....	31
13	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN PALVELUT, JOISTA EI PERITÄ MAKSUA	32

LIITTEET:

Taulukko 26. Pitkäaikaishoidon, asumispalvelujen ja säännöllisen kotihoidon maksupäätöksissä huomioon otettavat ja ei huomioon otettavat tulot ja kulut.....	33
---	-----------

1. TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT

Taulukko 1. Terveysthuollon asiakasmaksut			
palvelu	maksu	huomioitavaa	kerryttää maksukattoa
AVOPALVELUJEN MAKSUT			
Terveysthuolluslääkärin vastaanotto (18 -vuotta täyttäneiltä)	20,60 euroa/käynti	laskutetaan enintään kolmelta käynniltä vuodessa (oman kunnan terveysthuolluksissa käydyt käynnit)	X
Terveysthuolluslääkärin akuuttivastaanotto, 18 -vuotta täyttäneiltä (la-su ja pyhäpäivät)	28,30 euroa/käynti		X
Sairaanhoidajan vastaanotto (erillinen käynti lääkäri-käynnistä)	11,40 euroa/käynti	laskutetaan enintään kolmelta käynniltä vuodessa (oman kunnan terveysthuolluksissa käydyt käynnit)	X
fysioterapeutin suoravastaanottokäynti	11,40 euroa/käynti	laskutetaan enintään kolmelta käynniltä vuodessa	X
Kotisairaalan lääkäriin kotikäynti	18,90 euroa/käynti	Samalta vuorokaudelta laskutetaan korkeintaan lääkäriin ja sairaanhoidajan käynnin maksu (yht. 30,90 €). Kotisairaanhoidon säännöllisellä maksulla olevilta ei peritä käyntimaksua.	
Kotisairaalan sairaanhoidajan kotikäynti	12,00 euroa/käynti		
Ortopedin, fysiatrin, geriatrin, päihdelääkärin vastaanotto	41,20 euroa/käynti		X
Ultraäänitutkimus (lääkäriin tekemä)	41,20 euroa/käynti		X
Ultraäänitutkimus (raskauden aikana, hoitajan tekemä)	9,60 euroa/tutkimus		X
Terapiakäynti (18 -vuotta täyttäneiltä)	11,40 euroa/kerta	fysioterapia, puheterapia, toimintaterapia, neuropsykologinen kuntoutus	X
Fysioterapia, ryhmäjakso	34,20 euroa/jakso	jakso sisältää 3 ryhmäkertaa	X
Kuntoutushoitopäivä (Kiljava)	16 euroa/pv	Kiljava laskuttaa asiakasta	X
Kiljavan osapäiväkuntoutus	4,00 euroa/päivä		
Kiljavan osapäivä-kuntoutuksen kuljetus	7,00 euroa	edestakainen matka	
Suun terveysthuollon maksut (18- vuotta täyttäneiltä)			
* perusmaksu, suuhygienisti	10,20 euroa/käynti	hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta ja protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä <u>ei peritä maksua</u> henkilöltä, jolla rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus. Ei peritä myöskään käyntimaksua.	
* perusmaksu, hammaslääkäri	13,10 euroa/käynti		
* perusmaksu, erikoishammaslääkäri	19,20 euroa/käynti		
kuvantamitutkimukset:			
* hammaskuva	8,40 euroa		
* panoraamaröntgen	18,90 euroa		
* Ehkäisevä hoito: SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet	8,40 euroa		
Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta/ toimenpide vaativuusluokan mukaan:			
0-2 vaativuusluokka	8,40 euroa		
2-4 vaativuusluokka	18,90 euroa		
5-7 vaativuusluokka	37,50 euroa		
8-10 vaativuusluokka	54,90 euroa		
11 tai sitä suurempi vaativuusluokka	77,00 euroa		
Proteettiset toimenpiteet:			
* proteesin pohjaus	54,90 euroa		
* proteesin korjaus	37,50 euroa		

* akryyliosa- ja kokoproteesi	183,50 euroa		
* kruunut ja sillat/hammas	183,50 euroa		
* rankaproteesi	222,70 euroa		
LAITOSHOIDON MAKSUT			
päivä- ja yöhoidon maksu	22,50 euroa/vrk	Mitään tuntirajoja päivä- ja yöhoidon osalta ei ole määritelty (AMA 13§)	x
lyhytaikainen laitoshoido	48,90 euroa/ hoitopäivä		x
Lyhytaikainen laitoshoido, maksukaton ylittymisen jälkeen	22,50 euroa/ hoitopäivä		x
päivämaksu omaishoitajan vapaan ajalta	11,40 euroa/päivä		
Ikäihmisten tilapäinen kriisiasuminen	35,10 euroa/vrk	Kriisiasuminen saattaa tulla kyseeseen esim. tilanteessa, jos omaishoitaja sairastuu tai ikäihminen jää muutoin ilman tarvittavaa hoitoa ja huolenpitoa. <u>Tilapäinen kriisiasuminen voidaan toteuttaa joko</u> - lyhytaikaisessa ikäihmisen perhehoidossa hoitajan kotona tai ikäihmisten perhekodissa - yksityisen palvelutuottajan tehostetussa palveluasumisessa	
MUUT MAKSUT			
Lääkärintodistus, suppea	25,00 euroa	<ul style="list-style-type: none"> • todistus opiskelua varten • englanninkielinen todistus vaihto-oppilaalle 	
Lääkärintodistus ajo-oikeutta varten	61,00 euroa		
CD:n polttomaksu	29,00 euroa		
Käyttämätön ja perumatta jätetystä palvelusta perittävä maksu	50,80 euroa/kerta	<p>Peruuttamattomasta vastaanottoajasta laskutetaan 15 -vuotta täyttäneellä. Varattu aika tulee perua viimeistään edellisenä päivänä klo 15 mennessä. Myös maksuttomasta käynnistä voi periä sakkomaksun.</p> <p>Nurmijärven terveyskeskuksen akuuttivastaanottoon voi ilmoittaa ajanvarauksen peruutuksesta myös viikonloppuisin.</p> <p>Suun terveydenhuollon tekstiviestipalvelun toimimattomuus ei ole peruste peruuttamattoman käyntimaksun hyvittämiselle.</p>	
TERVEYDENHUOLLON MAKSUKATTO			
Asiakasmaksukatto	683,00 euroa/vuosi	<p>Maksukaton kertymistä <u>laskettaessa ei oteta huomioon</u> maksuja:</p> <p>1) jotka korvataan tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, potilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvahinkolain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta</p> <p>2) joiden suorittamiseen palvelun käyttäjälle on myönnetty toimeentulotukea</p> <p>3) edellä 24 §:ssä tarkoitettuja perittyjä maksuja (Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu).</p>	

2. LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELUJEN MAKSUT (eivät kerrytä maksukattoa)

Asiakas maksaa kotipalvelusta:

- 1) käynnin pituuden mukaan määräytyvän käyntimaksun (tilapäinen kotipalvelu) tai
- 2) bruttotulojen, perheen koon ja palvelun määrän mukaan määräytyvän kuukausimaksun (jatkuva ja säännöllinen kotipalvelu)

2.1 TILAPÄISEN KOTIPALVELUN MAKSUT (alle 3 kk)

Taulukko 2. Käynnin pituuden mukaiset tilapäisen kotipalvelun maksut	
Käynnin pituus	euroa/käynti
0-2 tuntia	9,50 euroa
2 tuntia - alle 4 tuntia	16,10 euroa
4 tuntia - alle 6 tuntia	20,60 euroa
yli 6 tuntia	25,20 euroa

Tilapäisestä kotipalvelusta voidaan periä kohtuullinen maksu. Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot alittavat perheeseen mukaisen maksuttomuuden ylärajan alla olevan taulukon mukaan.

Taulukko 3. Perheeseen mukaiset tilapäisen kotipalvelun maksuttomuuden ylärajat	
Perheenjäsenten lukumäärä	tuloraja; maksuttomuuden yläraja (euroa/kk)
1	576 euroa
2	1 063 euroa
3	1 667 euroa
4	2 062 euroa
5	2 496 euroa
6	2 866 euroa
korotus/lisähenkilö	350 euroa

2.2 JATKUVAN JA SÄÄNNÖLLISEN KOTIPALVELUN MAKSUT

(yli 3 kk ja vähintään kerran viikossa)

Jatkuvasta ja säännöllisestä lapsiperheiden kotipalvelusta peritään kuukausimaksu. Palvelu katsotaan jatkuvaksi ja säännölliseksi, mikäli palvelua käytetään vähintään kerran viikossa tai useammin. Tällöin peritään kohtuullinen kuukausimaksu, joka määräytyy palvelun määrän, palvelun käyttäjän maksukyvyyn ja perheen koon mukaan.

Jatkuvan ja säännöllisen kotipalvelun maksu määritellään samoin perustein kuin säännöllinen kotihoito (ks. kohta 3.1/säännöllisen kotihoidon maksut).

3. KOTIHOIDON MAKSUT (eivät kerrytä maksukattoa)

Kotihoidon asiakasmaksu määritellään asiakkaan tulojen, käytetyn ajan ja perheen koon perusteella. Perheellä tarkoitetaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa asuvia henkilöitä sekä molempien samassa taloudessa asuvia alaikäisiä lapsia. Jos palvelua annetaan yhdelle yhteistaloudessa asuvalle perheenjäsenelle, maksua määriteltäessä otetaan huomioon koko perheen yhteiset tulot ja vastaavasti kaikkien edellä olevan määritelmän mukaisen perheen jäsenten lukumäärä.

Palvelun käyttäjäksi katsotaan alaikäisen lapsen ohella hänen kanssaan yhteistaloudessa asuvat vanhemmat tai muut huoltajat. Muut samassa taloudessa asuvat aikuiset esimerkiksi sisarukset tai perheen aikuinen lapsi, määritellään eri ruokakunniksi, joiden maksupäätökset tehdään erikseen.

Tehtäessä molemmille puolisoille omat hoito- ja palvelusuunnitelmat, määritellään heille omien tulojen mukaiset asiakasmaksut.

Jos ruokakuntaan kuuluu vähintään 15 %:n sotilasvammaisen, hänet ja muu ruokakunta käsitellään erillisinä ruokakuntina sen vuoksi, että valtiokonttori korvaa sotainvalidin saaman kotihoidon palvelut täysimääräisesti, eikä sotainvalidilta peritä asiakasmaksua. Palvelutarpeen arviointi ja muu ensikäynti on asiakkaalle maksuton.

3.1 SÄÄNNÖLLISEN KOTIHOIDON MAKSUT

Kotona annettava palvelu on säännöllistä, jos palvelun tarve kestää vähintään kaksi kuukautta. Kotihoidon asiakkaalle laaditaan hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelma, jossa määritellään asiakkaalle sovitut säännöllisen kotihoidon palvelut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksen 3 §:n 1 momentin mukaan jatkuvasta ja säännöllisestä kotipalvelusta ja kotisairaanhoidosta voidaan periä palvelun laadun ja määrän, palvelun käyttäjän maksukyvyn sekä perheen koon mukaan määräytyvä kuukausimaksu. Säännöllisessä kotihoidossa maksu peritään kuukausimaksuna tulojenperusteella oheisen taulukon mukaan.

Taulukko 4. Säännöllisen kotihoidon maksun perusteena olevat tulorajat henkilö- ja palvelutarpeen mukaan						
henkilöä	tuloraja €	< 5 h	5-10 h	11-20 h	21-30 h	31-40 h
1	576 €	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %
2	1 063 €	11 %	14 %	18 %	21 %	22 %
3	1 667 €	10 %	13 %	16 %	18 %	18 %
4	2 062 €	9 %	10 %	12 %	14 %	15 %
5	2 496 €	9 %	10 %	12 %	13 %	13 %
6	2 866 €	6 %	10 %	11 %	11 %	11 %
7-	+ 350 euroa/henkilö ja maksuprosenttia alennetaan 1 prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä.					

Perittävä enimmäistuntimaksu on 98 euroa (palvelun tuottamisen todellinen kustannus).

Liitteeseen 1. on koottu lapsiperheiden kotipalvelussa huomioon otettavat ja ei-otettavat tulot ja kulut.

Jos asiakkaan kuukausitulot vaihtelevat, kuukausittaisena tulona huomioidaan viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.

Tulojen vähennyksenä huomioidaan:

- suoritetut elatusavut, tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki).

Kotona annettavan palvelun kuukausimaksu määrätään toistaiseksi. Maksu on tarkistettava, kun palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut, perheen olosuhteet ovat muuttuneet, maksu osoittautuu virheelliseksi tai palvelu- ja hoitosuunnitelmaa muutetaan.

Kotona annettavan palvelun maksu peritään myös käyttäjästä johtuvan tilapäisen keskeytyksen ajalta. Jos palvelu keskeytyy yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä osalta. Jos palvelu keskeytyy kunnasta johtuen lyhyemmäksi ajaksi, tai käyttäjä on laitoshoidossa, ei maksua peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelu on keskeytyksissä koko kuukauden, ei maksua peritä lainkaan.

3.2 TILAPÄISEN KOTIHOIDON, TILAPÄISEN KOTISAIRAANHOIDON, TEHOSTETUN KOTIHOIDON JA KOTIUTUSTIIMIN PALVELUJEN MAKSUT

1) Tilapäisen kotihoidon käyntimaksu porrastuu ajan mukaan kolmeen maksuluokkaan:

- tunnin tai alle tunnin kestävä kotihoidon käynti,
- yli tunnin mutta alle 3 tuntia kestävä kotihoidon käynti ja
- yli kolmen tuntia kestävä kotihoidon käynti.

Tilapäiseksi kotihoidoksi katsotaan sellainen kotihoidon tarve, joka kestää alle kaksi kuukautta ja käyntejä on vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa.

2) Tilapäisestä kotisairaanhoidosta peritään 18 vuotta täyttäneeltä käyntikohtainen maksu. Maksu peritään jokaisesta käynnistä erikseen eikä luku- tai euromääräistä kattoa ole. Lääkärin kotikäynti laskutetaan myös asumispalveluyksiköissä käynneistä.

3) Tehostetun kotihoidon asiakkaalta perittävä maksu sisältää:

- Lääkärikäynnin
- Akuutin sairauden lääkehoidon, esim. suonensisäinen antibioottihoito tai akuuttiluonteinen kipulääkitys. Jos asiakkaalle aloitetaan tehostetussa kotihoidossa kroonisen sairauden uusi lääkehoito esim. sydän- tai verenpainelääke, hän saa siitä reseptin ja vastaa itse pysyvälääkkeensä kustannuksista.
- Vitamiini-, neste- ja ravintovalmisteet, jotka annostellaan suonensisäisesti tai pistoksina (ei ennaltaehkäisyyn tarkoitettut)
- Potilaan tarvitsemat sairaanhoitotarvikkeet ja apuvälineet samalla tavalla kuin niitä annetaan muillekin kotihoidossa oleville (vaipat, avannevälineet, haavanhoitotarvikkeet, insuliiniruiskut jne.)
- Säännöllisen kotihoidon asiakkaalta ei peritä erillistä tehostetun kotihoidon maksua.

4) Kotiutustiimin palvelujen asiakasmaksu

Kotiutustiimin tehtävänä on varmistaa, että potilas kotiutuu turvallisesti ja sujuvasti osastohoidon jälkeen. Kotiutustiimi tarjoaa lyhytaikaista apua sairaalasta kotiutuvalle parin ensimmäisen viikon aikana. Mikäli hoidontarve jatkuu tämän jälkeen, hänet ohjataan kotihoidon tai muiden tarvitsemiensa palveluiden piiriin.

Kotiutustiimin palveluihin sisältyvät

- sairaanhoitajan
- lähihoitajan
- fysioterapeutin ja
- toimintaterapeutin kotikäynnit.

Tarvittaessa kotiutustiimin työntekijä on potilaan mukana hänen kotiutuessaan ja on yhteydessä potilaaseen puhelimitse.

Kotiutustiimi arvioi, mitä hoito- ja tukipalveluja potilas tarvitsee kotonaan ja avustaa näiden palveluiden järjestämisessä palveluohjauksen kanssa.

Kotiutustiimi tekee yhteistyötä potilaan läheisten kanssa sekä kotihoidon muun henkilöstön ja tarvittaessa myös kotisairaalan kanssa.

Kotiutustiimin saatto- ja kartoituskäynnit ovat asiakkaalle maksuttomia.

Taulukko 5. Tilapäisen kotihoidon, tilapäisen kotisairaanhoidon, tehostetun kotihoidon sekä kotiutustiimin palvelujen maksut	
1) tilapäisen kotihoidon maksut (alle 2 kk ja käyntejä vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa)	käyntimaksu
kesto alle 1 tunti	12,00 euroa
kesto 1-3 tuntia	24,50 euroa
kesto yli 3 tuntia	46,40 euroa
2) tilapäisen kotisairaanhoidot maksut	käyntimaksu
lääkärin tai hammaslääkärin suorittama kotikäynti	18,90 euroa
muun henkilön suorittama kotisairaanhoidokäynti	12,00 euroa
3) tehostetun kotihoidon maksut	vuorokausimaksu
vuorokausimaksu	22,50 euroa
4) kotiutustiimin palvelujen maksut	
vuorokausimaksu	22,50 euroa

3.3 KOTIHOIDON TUKIPALVELUJEN MAKSUT

Tukipalvelut täydentävät tai korvaavat kotihoitohenkilöstön antamaa apua ja niillä pyritään turvaamaan kotona asuminen. Kotihoitoon sisältyvinä tukipalveluina annetaan ateria-, vaatehuolto- ja siivouspalveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja.

Taulukko 6. Kotihoidon tukipalvelujen maksut	
TUKIPALVELU	MAKSU
pyykkipalvelu	5,80 euroa/kilo
Aamiainen (Klaukkalan vanhustentalo Lumikello)	2,50 euroa/aamiainen
lounas tai päivällinen (Klaukkalan vanhustentalo Lumikello)	8,00 euroa/ateria
Ateria ruokailupisteessä	8,00 euroa/ateria
lounasseteli (sotainvalidit)	10,30 euroa/kpl

4. PERHEHOIDON MAKSUT

4.1 IKÄIHMISTEN PERHEHOIDON MAKSUT

”Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämisestä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Kunta tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa” (Perhehoitolaki 3 §).

Taulukko 7. Ikäihmisten perhehoidosta maksettavat palkkiot, kulukorvaukset ja käynnistämiskorvaukset palvelun tuottajalle					
	Hoitopalkkio			Kulukorvaus €	Käynnistämiskorvaus
	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3		
Pitkäaikainen perhehoito	1 013,10 €/kk	1 519,70 €/kk	1 924,90 €/kk	Luokka 1: 623,00 €/kk Luokka 2: 654,00 €/kk Luokka 3: 684,20 €/kk	maksimikorvaus 2 926,60 €
Lyhytaikainen perhehoito	50,70 €/vrk	60,80 €/vrk	70,90 €/vrk	27,20 €/vrk	maksimikorvaus: 731,70 €
Lyhytaikainen osavuorokautinen perhehoito	50,70 €/vrk	60,80 €/vrk	70,90 €/vrk	22,20 €/vrk	maksimikorvaus: 731,70 €
Pitkäaikainen osavuorokautinen perhehoito	759,90 €/kk	759,80 €/kk	759,80 €/kk	301,80 €/kk	maksimikorvaus: 731,70 €
Tuntihoito, enintään 3 tuntia/kerta	13,11 €/h	13,11 €/h	13,11 €/h	ei kulukorvausta	ei käynnistämiskorvausta

Pitkäaikainen perhehoito on kestoltaan yli 14 vuorokautta.

Lyhytaikainen perhehoito on kestoltaan yli 10 tuntia päiväsaikaan tai yli 12 tuntia yöaikaan ja enintään 14 vuorokautta.

Lyhytaikainen osavuorokautinen perhehoito on kestoltaan enintään 10 tuntia päiväsaikaan tai enintään 12 tuntia yöaikaan vuorokaudessa ja enintään 14 vuorokauden ajan.

Pitkäaikainen osavuorokautinen perhehoito on enintään 10 tuntia päiväsaikaan tai enintään 12 tuntia yöaikaan vuorokaudessa ja yli 14 vuorokauden ajan.

Tuntihoito on kestoltaan enintään 3 tuntia kerta.

Hoitopalkkio luokka 1: Suuri hoidon tarve

Hoitopalkkio luokka 2: Lähes jatkuva hoidon tarve

Hoitopalkkio luokka 3: Jatkuva hoidon tarve

4.2 IKÄIHMISTEN PERHEHOIDON ASIAKASMAKSUT

Jatkuva perhehoito

Jatkuvassa perhehoidossa olevalta henkilöltä peritään asetuksen mukainen asiakasmaksu.

Jatkuvassa perhehoidossa asiakkailta asiakasmaksua peritään enintään 85 % henkilökohtaisista nettokuukausituloista, kun kysymyksessä on yksinäinen henkilö. Jos hoidettavan henkilön tulot ovat suuremmat

kuin kotiin jäävän puolison tulot maksu on 42,5 % puolisoien yhteenlasketuista kuukausituloista. Perhehoidon asiakasmaksuun otetaan tuloina myös vammaistuki ja hoitotuki.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa asiakkaalle jäävä käyttövara 248,82 euroa.

Perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita avohoidon palvelumaksuja esim. kotisairaanhoidon maksu, päivätoiminnan maksu.

Jos perhehoito keskeytyy yhtäjaksoisesti yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä ajalta. Yhtäjaksoisuuteen ei vaikuta se, osuuko keskeytys laskutuskuukauteen tai kalenterikuukauteen. Jos poissaolo kestää koko kuukauden (kuukaudenmittaisen ajanjakson), maksua ei peritä lainkaan.

Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikaishoito sisältää asiakkaan tarvitseman huolenpidon, hoidon ja tarvitseman ateriapalvelun. Asiakas maksaa itse lääkkeet ja kuljetuksen.

Taulukko 8. lyhytaikaisen perhehoidon asiakasmaksut	
Lyhytaikainen perhehoito hoitajan kotona	35,10 € vrk
Osa-aikainen perhehoito hoitajan kotona	17,50 € /krt
Lyhytaikainen perhehoito asiakkaan kotona	30,00 €
Osa-aikainen perhehoito asiakkaan kotona	15,00 €
Omaishoidon vapaapäivät perhehoidossa	11,40 €/vrk

Perhehoidossa oleva asiakas maksaa perhehoidon asiakasmaksun lisäksi omat terveydenhuoltomenot pääsääntöisesti itse. Mikäli hänen omat varat eivät riitä, on hän oikeutettu asiakasmaksujen alentamiseen tai perimättä jättämiseen.

4.3 KEHITYSVAMMAISTEN PERHEHOIDON MAKSUT

Maksu määräytyy samoin periaattein kuin pitkäaikaisen laitoshoidon maksu. Maksu voidaan määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jää vähintään 108 euroa kuukaudessa.

Taulukko 9. perhehoidon maksut		
perhehoidon muoto	lakiperusta	maksu
pitkäaikainen perhehoito	laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734 § 7c, asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912 § 19	maksukyvyyn mukainen maksu, asiakkaalle varataan käyttövarat
lyhytaikainen perhehoito, yli 16-vuotiaat	laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734 § 6b,	11,40 euroa/päivä
lyhytaikainen perhehoito, erityishuoltona myönnetty omaishoidon tuen vapaa	laki omaishoidon tuesta 937 §1	11,40 euroa/päivä

5. OMAISHOIDON TUKI JA OMAISHOITAJAN VAPAAN AIKAISET MAKSUT

Omaishoidon tuki on lakisääteinen sosiaalipalvelu, jonka järjestämisestä kunnan tulee huolehtia määrärahojensa puitteissa. Omaishoidon tuesta säädetään laissa omaishoidon tuesta (937/2005).

Omaishoidon tuen järjestämisestä vastaa hoidettavan kotikunta. Omaishoidon tukea haetaan kirjallisesti hakemuskaavakkeella. Jos kunta myöntää hoidettavalle omaishoidon tukea, laaditaan omaishoidon tuesta kunnan ja omaishoitajan välille omaishoitotosopimus, jonka liitteenä on hoito- ja palvelusuunnitelma (8 §). Omaishoidon tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hoidettava on nurmijärveläinen, jolla on kunnassa väestökirjalaissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka. Omaishoitotosopimuksen laatinut henkilö ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

Omaishoidon tuen hoitopalkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Vähimmäishoitopalkkio edellyttää, että omaishoitaja on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti. Korkeimman hoitopalkkion maksaminen edellyttää, että hoitajalta ei ole tältä ajalta vähäistä suurempia tuloja, oikeutta sairaskorvauslain (1224/2004) 10 luvun mukaiseen erityishoitorahaan tai oikeutta vuorotteluvapaalain (1305/2002) 13 §:n mukaiseen vuorottelukorvaukseen.

Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella (indeksikorotus). Hoidon sitovuudesta ja vaativuudesta riippumatta hoitopalkkio voidaan hoitajan esittämän erityisen syyn perusteella sopia säädettyjä vähimmäismääriä pienemmäksi. Hoitajan esittämä erityinen syy voi olla esim. se, että vähimmäismäärää pienemmän hoitopalkkion vastaanottaminen on hänelle ja hänen perheelleen taloudellisesti edullisin vaihtoehto.

Hoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Kunta voi harkintansa mukaan järjestää edellä mainituille sitovaa hoitotyötä tekeville omaishoitajille vapaapäiviä enemmän kuin kolme vapaapäivää kuukaudessa sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. Kunta voi järjestää vapaapäiviä ja virkistysvapaita myös muille kuin sitovaa hoitotyötä tekeville omaishoitajille. Hoitopalkkion maksaminen muiden vapaapäivien ajalta on kunnan päätettävissä. Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon järjestämisestä omaishoitajan vapaiden aikana.

Omaishoitaja ja kunta voivat sopia, että omaishoitaja pitää vapaapäivänsä useampana alle vuorokauden pituisena jaksona siten, että jaksojen pituus on yhteensä enintään vuorokausi. Vapaasta, joka pidetään useammassa alle vuorokauden jaksossa, voidaan periä enintään yksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 6 b §:n tarkoittama maksu vapaata vuorokautta kohti. Asiaksmaksu voidaan periä ensimmäisen vapaajakson alkaessa.

Taulukko 10. Omaishoidon hoitoisuusryhmät ja hoitopalkkiot Nurmijärvellä

Ryhmä	Ryhmä I	Ryhmä II	Ryhmä III
hoito-palkkio	392,57 €/kk (omaishoitolain määrittämä alin hoitopalkkio)	587,66€	785,14 €/kk tai 1 570,10 €/kk
ketkä kuuluvat ryhmään	henkilöt, jotka - tarvitsevat useita kertoja päivittäin tai jatkuvaluonteisesti hoivaa ja huolenpitoa tai valvontaa päivittäisissä toiminnoissa (liikkuminen, hygienian hoito, pukeutuminen, peseytyminen ja syöminen). - voivat tarvita jonkin verran apua tai valvontaa öisin. Hoidettavat voivat olla osan päivästä yksin, mutta eivät voi yleensä asua yksin.	Runsaasti jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa tai valvontaa päivittäisissä toiminnoissa (esim. liikkuminen, hygienian hoito, pukeutuminen, peseytyminen, syöminen ja lääkehoito) sekä hoitoa ja huolenpitoa tai valvontaa yöaikana säännöllisesti (esim. avustaminen wc-toiminnoissa, asennon vaihtaminen) tarvitsevat henkilöt.	henkilöt, jotka tarvitsevat runsaasti ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa. Hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta (esim. kahden autettavat, saattohoidettavat, yhden autettavat vaikeasti käyttöhäiriöiset).

	<p>Hoitotyö on sitovaa ja vaativaa fyysisesti ja/tai psyykkisesti. (esim. asiointi- ja kodinhoitoapu ei täytä omaishoidon tuen myöntämisen kriteereitä, vaan avun katsotaan olevan huolenpitoa lähimmäisestä).</p> <p>Omaishoitajan antaman hoivan ja huolenpidon tulee pääsääntöisesti korvata muita kunnallisia palveluja (esim. säännöllinen päivittäinen kotihoito, henkilökohtainen avustaja, lasten päivä- tai iltapäivähoito).</p> <p><u>Omaishoidon tukea ei myönnetä</u>, mikäli hoidettavan hoidon ja huolenpidon tarve tulee pääasiallisesti järjestetyksi kunnallisin palveluin tai hoidettava on keskimäärin yli 7 tuntia arkipäivässä muun kuin omaishoitajan hoidettavana.</p>	<p>Hoitotyö edellyttää kokopäivätoimista työpanosta ja on fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta.</p> <p>Omaishoito korvaa tehostettua palveluasumista.</p>	<p>Määräaikainen hoidollisesti raskas siirtymävaihe, jolloin omaishoitaja on estynyt tekemästä työtä tai päätoimista opiskelua.</p> <p>Omaishoidon vaihtoehtona on ympärivuorokautinen laitoshoido/ vaativa tehostettu palveluasuminen.</p> <p>Korkeamman hoitopalkkion myöntämisen edellytyksenä on, ettei hoitajalla ole samalta ajalta vähäistä suurempia työtuloja eikä oikeutta erityishoitorahaan tai vuorottelukorvaukseen (omaishoitolaki 5 §).</p>
<p>Milloin maksetaan ko. ryhmän hoitopalkkio</p>	<p>1) <u>intervallihoito 2 vko/kk:</u> - hoitajalla ei ole vapaapäiväoikeutta</p> <p>2) <u>henkilökohtainen avustaja yli 35 tuntia/vko</u></p> <p>3) jos hoidettava viettää keskimäärin <u>enemmän kuin 7 tuntia/päivä arkipäivisin (4-5 pv/vko) käyttäen sosiaali- ja terveyspalveluja, kuntoutuksessa tai opetuksessa</u></p>	<p>1) <u>intervallihoito 1 vko/kk:</u> - ei vaikuta hoitopalkkioon eikä omaishoitajan vapaapäiväoikeuteen</p> <p>2) <u>intervallihoito 2 vko/kk :</u> - hoitajalla ei ole vapaapäiväoikeutta</p> <p>3) <u>henkilökohtainen avustaja yli 35 tuntia/vko</u></p> <p>4) jos hoidettava viettää keskimäärin <u>enemmän kuin 7 tuntia/ päivä arkipäivisin (4-5 pv/vko) käyttäen sosiaali- ja terveyspalveluja, kuntoutuksessa tai opetuksessa.</u></p>	<p>1) <u>intervallihoito 1 vko/kk</u></p>

Lakisääteisen vapaan pitäminen ei vähennä hoitopalkkion määrää. Lakisääteisen vapaan aikana hoidettavalle annettavista palveluista peritään asiakasmaksua.

Taulukko 11. Lakisääteisen vapaan aikana hoidettavalle annettavien palveluista perittävä asiakasmaksu (ei kerrytä maksukattoa)	
ei peritä, jos vapaa järjestetään sijaishuollon avulla tai jos hoidettava on alle 16-vuotias	enintään 11,40 euroa/vrk.

Sijaishoitaja

Omaishoitolain 4 a §:n mukaan kunta voi järjestää omaishoitajan vapaan tai muun poissaolon aikaisen hoidon tekemällä tehtävään soveltuvan henkilön kanssa toimeksiantosopimuksen, jolla tämä sitoutuu huolehtimaan vakituisen omaishoitajan vapaan aikaisesta sijaishoidosta. Sijaishoitajan ei tarvitse olla hoidettavan omainen tai muu läheinen henkilö. Sijaishoitajan tulee olla 18 vuotta täyttänyt. Lasten osalta toinen vanhemmista ei voi toimia sijaishoitajana toisen vanhemman ollessa lapsen omaishoitaja.

Sijaishoitajuutta haetaan kirjallisella hakemuksella. Sijaishoitajuus kirjataan omaishoidon tuen hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Sijaishoitajuudesta tehdään viranhaltijapäätös sekä laaditaan toimeksiantosopimus kunnan ja sijaishoitajan välille.

Taulukko 12.	
Sijaishoitokorvauksen suuruus	
hoitoisuusryhmä I	45,32€/vrk
hoitoisuusryhmä II	71,08€/vrk
hoitoisuusryhmä III	98,02€/vrk

Sijaishoitajan korvauksen maksaminen edellyttää sijaishoitajailmoituksen palauttamista kuukausittain. Hoitopalkkio maksetaan toteutuneiden vuorokausien / tuntien mukaan (1 vrk=24 t).

6. ASUMISPALVELUJEN MAKSUT (eivät kerrytä maksukattoa)

Asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asumisessa tai asumisen järjestämisessä. Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia suhteessa palveluihin, jotka edellyttävät muuttamista ja sisältävät sekä asumisen että palvelut. Sosiaalihuoltolain mukaisia asumispalveluita voidaan järjestää vanhuksille, vammaisille, kehitysvammaisille sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujille (SHL 21§).

6.1 SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISEN ASUMISPALVELUN MAKSUT

Sosiaalihuoltolain mukaisia asumismuotoja ovat:

- Tilapäinen asuminen: henkilölle joka tarvitsee lyhytaikaista, kiireellistä apua. Majoitus järjestetään esimerkiksi Hyvinkään Mäntylässä, Kotorannassa, Haukilammessa ja Solsikkenissä. Tilapäismajoituksessa asiakkaalta perittävä maksu määräytyy hänen tulojensa mukaan, riippuen kattaako tilapäismajoitus ylläpitoa.
- Tuettu asuminen: henkilölle, joka tarvitsee tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla. (SHL 21 §)
- Palveluasuminen: henkilölle, joka tarvitsee soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateriat-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut.”(SHL 21 §)
- Tehostettu palveluasuminen: sisällöltään samanlaista kuin palveluasuminen. Erona on se, että tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti (SHL 21 §). Kunta järjestää tehostettua palveluasumista omana toimintanaan asumispalveluyksikkö Nurmilinnussa sekä asumispalveluyksikkö Heikkilässä ja ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta.
- Tilapäinen tehostettu palveluasuminen: sisällöltään samanlaista kuin palveluasuminen. Erona on se, että tilapäisessä tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti (SHL 21 §). Kunta järjestää tilapäistä tehostettua palveluasumista omana toimintanaan ikäihmisten perhehoidossa ja ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta.

Asumispalvelun maksu sisältää:

- ateriat,
- tukipalvelut,
- hoitopäivän ja
- vuokran (sis. veden ja sähkön).

Kunta maksaa asumispalvelukustannukset kokonaan palveluntuottajalle ja laskuttaa asiakkaalta kuukausittain asiakasmaksuosuuden. Asiakkaan maksuosuus määritellään huomioimalla hänen nettotulonsa, josta vähennetään käyttövara ja tehdään mahdolliset vähennykset. Asumispalvelumaksu määrätään toistaiseksi ja tarkistetaan vuosittain.

Asumispalvelumaksun määräytymisen perusteet

Tulotiedot pyydetään aina ensisijaisesti asiakkaalta tai hänen edustajaltaan kirjallisesti. Tulokset lomakkeen liitteeksi on toimitettava:

- eläkelaitosten ilmoitukset eläkkeen määrästä
- tositteet vuokra-, osinko- ja korkotuloista
 - osakehuoneiston vuokratulosta vähennetään vastike ja pääomaverot
 - kiinteistön vuokratulosta vähennetään pääomaverot ja kiinteistövero.

- verotustodistus viimeksi vahvistetusta verotuksesta erittelyosineen
- selvitys ennakonpidätysperusteista (veroprosentista)
- tiliotteet kahdelta viimeiseltä kuukaudelta kaikista tileistä

Tiedot voidaan pyytää tai tarkistaa suoraan esim. eläkelaitokselta, veroviranomaiselta tai Kelan käyttöyhteyden avulla. Ellei tulotietoja saada asiakkaalta tai hänen edustajaltaan eikä myöskään viranomaisilta, käytetään korkeinta mahdollista hoitomaksua.

Muuttuneista tuloista asiakkaan tai hänen edustajansa tulee ilmoittaa viipymättä. Jos maksua määrättäessä on annettu virheellistä tietoa, voidaan maksu oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

Liitteeseen 1. on koottu asumispalvelumaksupäätöksessä huomioon otettavat ja ei-otettavat tulot ja kulut.

Vähennyksinä huomioidaan:

- **käyttövara 250,52 euroa/kk** (toimeentulotuen yksinasuvan perusosa, josta vähennetty 49 %:n ruokaosuus)
 - Asumispalveluiden osalta asiakasmaksulaisissa ei ole määritelty asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävää osuutta eli käyttövaraa. Kunta päättää asiakkaalle jätettävän käyttövaran suuruudesta. Nurmijärven kunnassa noudatetaan STM:n toimeentulotuen perusosasta vähennettävää ruokaosuus-prosenttia (49 %).
 - Käyttövaralla asiakas hoitaa esim. lääkkeet, terveydenhuolto- ja vaatenenot, puhelinkulut, hygienia- ja harrastemenot, lehtien tilausmaksut sekä parturi/kampaajamaksut

Mikäli palveluntuottajalla on käytössä apteekin koneellinen annosjakelu, ei se saa aiheuttaa lisäkustannuksia asiakkaalle.

- **edunvalvojan palkkio:**
 - Oikeusministeriö antaa ohjeet edunvalvojan palkkion määräytymisestä. Virallisen edunvalvojan vuosipalkkio otetaan huomioon niiden henkilöiden osalta, joilta tällainen palkkio peritään. Palkkiosta on esitettävä maistraatin vahvistama laskelma.
 - Tilintarkastusmaksu otetaan vähennyksenä huomioon. Jos asiakas ilmoittaa tulotietolomakkeessa edunvalvontapalkkion ja tilintarkastusmaksun pienemmäksi, tehdään päätös asiakkaan ilmoituksen mukaan.
- **Ulosoton huomioiminen:** Jos tulot ovat ulosoton kohteena, otetaan tulona huomioon vain ulosoton jälkeen tosiasiasa käytettävissä oleva osuus.

Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen

Asiakasmaksulain 11 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista maksukyvyyn mukaan määrätty maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, jos henkilön elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä.

Asiakas voi anoa vapaamuotoisella hakemuksella alennusta asumispalvelumaksuun, mikäli käyttövara ei riitä välttämättömiin menoihin. Hakemuksen liitteenä tulee toimittaa taloudellista tilannetta kuvaavat tositteet:

- tiliotteet,
- tositteet terveydenhuoltomenoista ja
- muut selvitykset taloudelliseen tilanteeseen vaikuttavista menoista.

Asiakasmaksun alentaminen perustuu aina yksilölliseen tilannearvioon.

Asiakas voi saada sosiaali- ja terveyspalveluiden maksuihin myös toimeentulotukea. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen ovat kuitenkin ensisijaisia toimeentulotuen myöntämiseen nähden. Sosiaali- ja

terveysministeriö suosittelee, että kunnissa olisi toimielimen (lautakunnan) hyväksymät periaatteet harkintaan perustuvasta maksujen alentamisesta.

2 Elatusvelvollisuuden huomioonottaminen

- Suoritetut elatusavut ja rahana maksettava syytinki vähennetään asiakkaan tuloista. Mikäli kotiin jäävällä puolisoilla ei ole riittäviä tuloja eikä varoja, varataan hänen toimeentuloaan varten täyttää kansaneläkettä vastaava rahamäärä ja lisäksi otetaan huomioon kohtuulliset asumiskustannukset sekä harkinnan mukaan muitakin säännöllisiä välttämättömiä kuluja, jotka otettaisiin huomioon myös toimeentulotukea myönnettäessä. Kohtuullisiksi asumismenoiksi katsotaan:
 - kohtuullinen omistusasunnon yhtiövastike
 - sähkön perusmaksu (oma sähkömittari, lasku, jos lämmitys muulla kuin sähköllä)
 - kiinteistö-/kotivakuutus
 - kiinteistövero
 - kohtuulliset kiinteistön hoitokulut (lämmitys-, nuohous-, puhtaanapito)

Omistusasunnossa tai kiinteistössä tehtyjä perus- ja vuosikorjauksia ei oteta huomioon määrättäessä hoitomaksua. Muusta kuin vakituksena asuntona käytetystä asunnosta aiheutuvia kuluja ei oteta huomioon vähennyksenä.

Edellä esitetyn arvioimiseksi on toimitettava avio/avopuolison tulotiedot ja tiedot talletuksista sekä muusta omaisuudesta. Jos avio- tai avopuolisolla on talletuksia, rahasto-osuuksia, sijoitusvakuutuksia, osakkeita tai muuta vastaavaa omaisuutta, avio/avopuolison edellytetään käyttävän tätä pääomaa omaan elämiseensä. Täten talletusten katsotaan olevan osa kotiin jäävän puolison toimeentuloa. Talletuksista vähennetään 3500 euroa ja jäljelle jäävä talletusten määrä jaetaan 12 kuukaudella, jolloin voidaan arvioida talletusten vaikutus toimeentuloon.

Tilapäinen poissaolo ja laskutuskäytäntö

Yksityinen palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan kunnalle välittömästi asiakkaan terveydentilan muuttumisesta ja seuraavaan arkipäivään mennessä sairaalaan joutumisesta. Asiakkaan poissaolopäivät on myös ilmoitettava kunnalle osoitettavassa laskussa. Mikäli asiakkaan palveluasuminen keskeytyy tilapäisesti asiakkaan sairaalahoidon vuoksi, kunta laskuttaa asiakkaalta ainoastaan vuokran, myös tulo- ja lähtöpäivältä. Mikäli asiakkaan palveluasuminen keskeytyy tilapäisesti muusta syystä kuin sairaalahoidon (esim. kotiloma), kunta laskuttaa asiakkaalta hoitopäivän, tukipalvelun ja vuokran osuuden. Ainoastaan ateriapäivän hintaa ei laskuteta kokonaisilta poissaolopäiviltä.

6.2 VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN PALVELUASUMISEN MAKSUT

(eivät kerrytä maksukattoa)

1. Palveluasumisen maksu

Vammaispalvelulain 8 §:n mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle palveluasuminen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. ”Palveluasumiseen kuuluvat asunto sekä asumiseen liittyvät palvelut, jotka ovat välttämättömiä asukkaalle jokapäiväiselle suoriutumiselle.”(VPA 10 §)

”Palveluasumista järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, joka vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee toisen henkilön apua päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa jatkuvaluonteisesti, vuorokauden eri aikoina tai muutoin erityisen runsaasti.” (VPA 11 §)

Kilpailutetuissa asumispalveluissa ateriamaksu ei saa ylittää 15 €/vuorokausi (sisältää aamupalan, lounaan, välipalan, päivällisen ja iltapalan). Asiakkaan maksama ateriamaksu kattaa sekä raaka-ainekustannukset että työkustannukset. Ruoanvalmistuskulut sisältyvät kunnan maksamaan palvelumaksuun.

2. Asumisvalmennuksen maksu

Asumisvalmennusta järjestetään sopeutumisvalmennuksena, esimerkiksi asiakkaan palvelutarpeen selvittämiseksi. Asumisvalmennus on lyhytaikaista, enintään kolme kuukautta kestävää asumista. Asumisvalmennusjakso räätälöidään yksilöllisesti. Asiakas maksaa asumisvalmennuksen vuokran, sähkön ja ateriat. Kuitenkin niin, että jos asiakas maksaa esimerkiksi vuokraa toisaalle, kunta maksaa asumisvalmennuksen vuokran ja asiakas sähkön ja ateriat.

Ohje viranhaltijalle päätöksen sisällöstä

Vammaispalvelupäätöksessä tai laskuttajalle tulevassa laskutusilmoituksessa tulee selkeästi mainita:

- mitä laskutetaan
- maksun summa
- päätöksen voimassaoloaika
- laskutusosoite

Päätöksen tekijän tulee ilmoittaa laskuttajalle kirjallisesti laskuttajalle laskituksen päättymisestä, jos palveluasuminen

- ei jatku voimassaolevan päätöksen päättymisen jälkeen tai
- päättyy ennen voimassaolevan päätöksen päättymistä.

6.3 KEHITYSVAMMALAIN MUKAISEN ASUMISPALVELUN MAKSUT

1. Pitkäaikaisen asumisen maksut

Asiakasmaksulain 4§.n 2 kohdan mukaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977) tarkoitettu erityishuolto on maksutonta. Kehitysvammaisten ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu. Yli 16-vuotiaalta kehitysvammaiselta voidaan periä erityishuoltona annettavista palveluista ainoastaan ylläpidosta aiheutuvat kustannukset. Maksua ei voida periä siitä hoivasta ja huolenpidosta, jota hän tarvitsee vammansa vuoksi.

Asumisen ylläpitomaksut

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaan järjestetystä täydestä ylläpidosta voidaan periä maksu pitkäaikaisessa asumisessa sekä perhehoidossa siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 c §:ssä säädetään.

Ylläpito koostuu:

- aterioista ja
- asumisen lisäpalveluista
 - internet
 - siivoustarvikkeet ja -aineet sekä WC-paperit
 - sauna
 - vaatehuoltotilojen käyttö
 - pyykinpesukoneen käyttö ja -aineet
 - harrastevälineiden ja -tilojen käyttö

Taulukko 13. Kehitysvammalain mukaisen pitkäaikaisen asumisen maksut palveluntuottajittain 2018.			
	Eteva	Asumispalveluyksikkö Heikkilä	Rinnekoti ja muut palveluntuottajat
VUOKRA	määräytyy vuokrasopimuksen mukaan	määräytyy vuokrasopimuksen mukaan	määräytyy vuokrasopimuksen mukaan
ateria, koko päivä (2 lämmintä ateriaa ja 1-2 välipalaa)	9,50 euroa/hlö/päivä	9,50 €/hlö/pv	11,00 euroa/hlö/päivä
ateria, osa päivä (1 ateria ja 1-2 välipalaa)	4,50 euroa/hlö/päivä	4,50 euroa/hlö/pv	6,00 euroa/hlö/päivä
1-3 lisäpalvelua	25,00 euroa/hlö/kk	25,00 euroa/hlö/kk	
vähintään 4 lisäpalvelua	35,00 euroa/hlö/kk	35,00 euroa/hlö/kk	
ylläpito/kk			40,00 euroa/hlö/kk
muuta huomioitavaa	Eteva perii asiakkaalta vuokran ja ylläpitomaksun	Kunta maksaa vuokran Nurmijärven vuokra-asunnoille ja perii sen sekä ylläpitomaksun asiakkaalta	Palveluntuottaja perii asiakkaalta vuokran. Palveluntuottaja voi periä asiakkaalta ylläpitomaksun ja ateriat. Maksut eivät voi olla suuremmat kuin Nurmijärven kunnan hyvinvointilautakunnan vahvistamat maksut.

2. Lyhytaikainen asumispalvelun maksut (=Tilapäishoidon maksut)

Tilapäishoidosta peritään asumispaketin mukainen maksu, joka sisältää vuokran, ateriat ja muun ylläpidon. Kehitysvammaisille henkilöille omaishoidon tuen vapaat myönnetään erityishuoltona.

Taulukko 14. Tilapäishoidon maksut (yli 16-v.)	
tilapäishoito	maksu
koko asumispaketti	30,00 euroa/päivä/hlö
osa-asumispaketti	15,00 euroa/päivä/hlö
omaishoidon tuen vapaa	11,40 euroa/päivä/hlö

Tilapäishoidon maksut koskevat myös alle kuukauden kestävästä asumisvalmennusta.

Yli kuukauden kestävästä asumisvalmennusjaksosta tehdään vuokrasopimus ja siitä peritään pitkäaikaisen asumisen ylläpitomaksu.

7. KUNTOUTUSHOIDON JA KULJETUSPALVELUJEN MAKSUT SEKÄ MUUT MAKSUT

7.1 KUNTOUTUSHOIDON MAKSU (kerryttää maksukattoa)

Vammaiselle henkilölle terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna laitoshoidona annetusta kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta kuntoutushoidosta voidaan periä maksua (Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 13 §).

Taulukko 15. Kuntoutushoidon maksu	kerryttää maksukattoa
16,90 euroa/päivä	x

7.2 VAMMAISPALVELULAIN MUKAISTEN KULJETUSPALVELUJEN MAKSUT

Kuljetuspalveluihin niihin liittyvine saattajapalveluineen kuuluu vaikeavammaisen henkilön työssä käymisen, opiskelun, asioimisen, yhteiskunnallisen osallistumisen, virkistykseen tai muun sellaisen syyn vuoksi tarpeelliset, jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset. Jokapäiväiseen elämään kuuluvia kuljetuksia ovat vaikeavammaisen henkilön asuinkunnan alueella tapahtuvat tai lähikuntiin ulottuvat kuljetukset. (VPA 4 §)

Kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. (VPA 5 §)

Vaikeavammaisille järjestettävistä kuljetuspalveluista voidaan periä enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu (Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 912/1992).

Taulukko 16. Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalvelujen maksut				
	Asiointi- ja virkistysmatkat	Työ- ja opiskelumatkat	Vaikeavammaisten päivätoiminnan kuljetuspalvelu	Erytishuollon matkat
matkamäärä/kk	vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa (VPA 6§)	tarpeellinen määrä		välttämättömät matkat
asiaksmaksu (=omavastuu)	julkisen liikenteen kilometrien mukaan määräytyvä taksa, jonka asiakas maksaa suoraan taksiryttäjälle (omavastuu).	- Työmatka: julkisen liikenteen maksua vastaava korvaus. - Opiskelumatka: omavastuu sama kuin Kelan tukemissa opiskelumatkoissa (43 €/kk)	määräytyy julkisen liikenteen taksan mukaisesti.	ei peritä omavastuuta. Omaiselle maksettava km-korvaus on Kelan kilometrikorvauksen mukainen (0,20 €/km). Perustellusta syystä matkat voidaan korvata taksimatkoina.
muuta huomioitavaa			kuljetukset järjestetään yhteiskuljetuksina kilpailutuksen mukaisesti.	Työ- ja päivätoimintamatkat toteutuvat yhteiskuljetuksella tai julkisilla liikennevälineillä. Matkat korvataan asiakkaan asuinpaikasta erityishuollon toimipisteeseen ja takaisin.

Matkojen yhdistely

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 21.6.2016, että taksin ennakkotilauspakko poistetaan sekä VPL - että SHL-matkoista ja taksin voi tilata suoratilauksena eli 30 minuutin ennakkotilauksena. Inva-auton ennakkotilauspakko kuitenkin säilyy 90 minuutissa. Yhdistetystä matkasta ei muodostu asiakkaalle omavastuusuutta.

Kivenkyyti- palvelulinja

Nurmijärvellä toimii kaikkia kuntalaisia palveleva Kivenkyyti-palvelulinja. Palveluliikenteen hinnoittelu perustuu normaaliin linja-autotaksaan.

Likuma -kuljetuspalvelukortti

Ensimmäinen kuljetuspalvelukortti on asiakkaalle maksuton. Uuden kortin toimittamisesta kadonneen tai rikkoutuneen tilalle peritään 9,00 €.

7.3 SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISTEN LIKKUMISTA TUKEVIEN KULJETUSPALVELUJEN MAKSUT (eivät kerrytä maksukattoa)

Liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimiseen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi (SHL 23 §).

Tulorajat

Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua voidaan myöntää vain niille henkilöille, joiden kuukausitulot jäävät alle määriteltyjen tulorajojen:

Taulukko 17. Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien kuljetuspalvelumaksujen tulorajat.	
TALOUDEN KOKO	NETTOTULORAJA/kk
Yhden henkilön talous	1 100 euroa/kk
kahden henkilön talous	1 950 euroa/kk

Maksujen omavastuu määräytyy julkisen liikenteen taksojen mukaisesti.

7.4 VAMMAISPALVELUJEN MUUT MAKSUT

Leirimaksut sekä aamu- ja iltapäivähoidon maksut:

Lyhytaikaisen asumisen, kuten leirien, asumispaketti sisältää vuokran, ateriat ja muun ylläpidon.

Jo myönnettyjä tilapäishoidon päiviä voi käyttää leiripäivinä. Harkinnanvaraisia leiripäiviä voidaan myöntää esimerkiksi lapsuudenkodeissaan asuville kehitysvammaisille henkilöille, joilla muita palveluita on vähän. Asumispalveluyksiköissä asuville henkilöille voidaan myöntää leiripäiviä erityisin perustein, kuten omaisten puuttumisen, huonon taloudellisen tilanteen tai muun erityisen syyn vuoksi.

Yli 16 vuotta täyttäneen iltapäivähoidon osittainen ylläpitomaksu peritään toteutuneiden hoitopäivien mukaan.

Taulukko 18. Leirimaksut sekä aamu- ja iltapäivähoidon maksut		
Leirimaksut (yli 16-vuotiaat)		
leiripäivä	koko asumispaketti	30,00 €/vrk/hiö
Aamu- ja iltapäivähoidon maksu, 16 vuotta täyttäneet jatko-opiskelijat		
Aamu- ja iltapäivähoitoa myönnetään opiskelun ajaksi sitä tarvitseville (maksu toteuman mukaan)		5,00 €/päivä

8 SOSIAALISEN KUNTOUTUKSEN MAKSUT (eivät kerrytä maksukattoa) (sosiaalihuoltolaki 17§)

Sosiaalisella kuntoutuksella tarkoitetaan sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettavaa tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. Sosiaaliseen kuntoutukseen kuuluu:

- 1) sosiaalisen toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen selvittäminen;
- 2) kuntoutusneuvonta ja -ohjaus sekä tarvittaessa kuntoutuspalvelujen yhteensovittaminen;
- 3) valmennus arkipäivän toiminnoista suoriutumiseen ja elämänhallintaan;
- 4) ryhmätoiminta ja tuki sosiaaliin vuorovaikutussuhteisiin;
- 5) muut tarvittavat sosiaalista kuntoutumista edistävät toimenpiteet.

Nuorten sosiaalisella kuntoutuksella tuetaan nuorten sijoittumista työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikkaan sekä ehkäistään näiden keskeyttämistä.

Pääosa sosiaalisen kuntoutuksen palveluista on asiakkaalle maksuttomia.

Sosiaalisen kuntoutuksen ateriat maksavat 4,60 euroa pääsääntöisesti.

Matkakulut huomioidaan /arvioidaan tapauskohtaisesti palvelutarpeenarvioinnin yhteydessä.

8.1 MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIIEN TYÖ- JA PÄIVÄTOIMINNAN MAKSUT

Toiminta on maksutonta.

Työ- ja päivätoiminnan tarkoituksena on mielenterveyskuntoutujien elämänlaadun kohentaminen ja omatoimisuuden ja aktiivisuuden ylläpitäminen. Mielenterveyskuntoutujien työ- ja päivätoiminnan ryhmä on nimeltään Woimavara ja ryhmä toimii monipalvelukeskus Woimalassa. Työtoiminnassa tehdään alihankintatöitä, vaihtoehtoisesti asiakkaat voivat osallistua Woimalan keittiö- tai siivoustöihin. Päivätoimintaan kuuluu useimmiten esimerkiksi mahdollisuuksia laittaa ruokaa, harrastaa liikuntaa, retkeillä ja keskustella yhdessä muiden mielenterveyskuntoutujien ja päivätoiminnan ohjaajien kanssa. Toimintaa on joka arkipäivä, maanantaista torstaihin klo 9-14 ja perjantaisin klo 9-13.

Taulukko 19. Mielenterveyskuntoutujien työtoiminnan maksu.

päivätoimintamuoto	TYÖTOIMINTA
	Mielenterveyskuntoutujien työtoimintaa tarjotaan kahdessa eri ryhmässä. Aamupäiväryhmä kokoontuu klo 9-12:00 ja iltapäiväryhmä klo 11 -14:00. <u>Aamupäiväryhmä</u> on suunnattu lähinnä taksikyttäjä tarvitseville Nurmijärven kirkonkylän ulkopuolella asuville ja <u>iltapäiväryhmä</u> lähellä asuville omatoimisesti kulkeville asiakkaille. Työtoimintaa on <u>neljänä päivänä viikossa</u> tiistaista perjantaihin. Yhteen ryhmään mahtuu noin 10 asiakasta.
asiakkaalle maksettava työosuusraha	9 euroa/päivä

8.2 IKÄIHMISTEN PÄIVÄKESKUSTOIMINNAN MAKSUT (eivät kerrytä maksukattoa)

Taulukko 20. Ikäihmisten päiväkeskustoiminnan maksut.	
	maksu
koko päivä + kuljetus	22,00 euroa/päivä
koko päivä ilman kuljetusta	16,00 euroa/päivä
osapäivä + lounas	15,00 euroa/päivä
osapäivä ilman kuljetusta	12,00 euroa/päivä
peseytymispalvelu	9,00 euroa/kerta

8.3 KEHITYSVAMMAISTEN PÄIVÄTOIMINNAN MAKSUT (eivät kerrytä maksukattoa)

Kehitysvammaisten päivätoiminta

Kehitysvammaisten päivätoiminta on kuntoutuksellista toimintaa, jonka tavoitteena on kehittää ja ylläpitää asiakkaan taitoja monipuolisesti. Asiakkaan hyvinvointia seurataan ja tuetaan. Toiminta-aika sijoittuu klo 9-15 välille, työtoimintapäivä kestää pääsääntöisesti 4-6h/pv. Päivätoiminnasta ei makseta työosuusrahaa. Asiakas maksaa ruoan itse. Mikäli asiakas tarvitsee kuljetuksen päivätoimintaan, on se hänelle maksuton.

Taulukko 21. Kehitysvammaisten päiväaikaisen toiminnan ateriamaksut.		
	ateriamaksu/toteutunut ateria	huomioitavaa
ETEVA	6,10 euroa	Eteva perii maksun asiakkaalta
Rinnekoti ja muut palvelun tuottajat	4,60 euroa	Kunta maksaa ateriat Rinnekodille (6,00 eur./toteutunut ateria). Kunta perii ateriamaksun asiakkaalta (4,60 eur/ateria). Palveluntuottaja perii asiakkaalta ateriamaksun. Maksu ei voi olla suurempi kuin Nurmijärven kunnan hyvinvointilautakunnan vahvistama ateriamaksu.
Heikkilä	4,60 euroa	Kunta maksaa aterian Aleksialle ja perii asiakkaalta 4,60 euroa/ateria.
Woimala	4.60 euroa	Aleksia veloittaa maksun suoraan asiakkaalta.

Kehitysvammaisten työtoiminta

Kehitysvammaisten työtoiminta tuottaa palveluja, valmistaa tuotteita ja tekee alihankintatyötä. Kehitysvammaisten työtoiminnan tavoitteena on myös valmentaa asiakkaan taitoja monipuolisesti, niin arkielämän, sosiaalisten kuin vaikkapa akateemisten taitojen osalta. Hänen hyvinvointiaan seurataan ja tuetaan. Toiminta-aika sijoittuu klo 9-15 välille, työtoimintapäivä kestää pääsääntöisesti 4-6h/pv. Woimalan työtoimintaan osallistuvalla maksetaan työosuusraha 9€/pv ja mikäli työkyky on tarpeen, on se hänelle maksuton. Ruokailun asiakas maksaa itse.

Tuettu työ ja avotyö

Kehitysvammaisille ja osatyökykyisille järjestetään myös tuettua ja avotyötä, joka tapahtuu aidoissa työympäristöissä, työpaikoilla niin kunnan yksiköissä kuin yrityksissä. Asiakas ja työnantaja saa koko työllistämisen ajan tarvittavan tuen mm. työllistämiseen ja työhön opastukseen työvalmentajalta. Asiakkaalle maksetaan sopimuksesta riippuen joko työosuusrahaa tai työnantaja maksaa palkan. Työmatkat korvataan taustalla olevan lainsäädännön määräysten mukaisesti. Ruokailun asiakas maksaa itse.

8.4 KUNTOUTTAVAN TYÖTOIMINNAN MAKSUT

Pitkäaikaistyöttömille järjestetään kuntouttavaa työtoimintaa aikuisten pajalla, kunnan yksiköissä tai yhdistyksissä. Toiminnan tavoitteena voi olla esim. työmarkkinavalmiuksien kehittäminen tai työkyvyn ylläpito. Työtoimintapäiviä on 1-4/vko ja työaika on 4-8 tuntia/pv.

Asiakkaalle maksetaan **toimintarahaa 9€** (pääsääntöinen maksaja Kela) sekä tarvittaessa **matkakustannukset** korvataan työllisyyspalveluiden toimesta **halvimman matkustustavan mukaisesti** (pääsääntöisesti seutulippu).

9. LAITOSHOIDON MAKSUT

9.1 LYHYTAIKAISEN LAITOSHOIDON MAKSUT (kerryttää maksukattoa)

(asetus 12 §)

Hoitopäivällä tarkoitetaan laitoshoidon tulopäivää, sen jälkeen kertyviä hoitovuorokausia ja laitoksesta lähtöpäivää. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy toiseen hoitolaitokseen hoidettavaksi. Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos tulopäivä ja lähtöpäivä ovat saman vuorokauden aikana, peritään yksi hoitopäivämaksu.

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon maksu alenee. Alle 18 -vuotialta hoitopäivämaksuja voidaan periä terveyskeskuksessa enintään seitsemältä hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Nurmijärvellä ikäihmisten kuntouttava tilapäishoito ja omaishoidon vapaat järjestetään lyhytaikaisena laitoshoidona.

9.2 PÄIVÄ- JA YÖHOIDON MAKSUT (kerryttää maksukattoa). (Asetus 13 §)

Maksua ei periä ”psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) tarkoittamasta erityishuollosta, polikliinisesta päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua suojatyöstä. Maksua ei saa periä myöskään alla 18-vuotialta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.” (Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 13 §).

Tauluko 22. Lyhytaikaisen laitoshoidon sekä päivä- ja yöhoidon maksut.		
hoitomuoto	maksu	kerryttää maksukattoa
lyhytaikainen laitoshoido	48,90 euroa/hoitopäivä	X
lyhytaikainen laitoshoido maksukaton ylittymisen jälkeen	22,50 euroa/hoitopäivä	
päivä- ja yöhoidon maksu	22,50 euroa/päivä tai yö	X
Vuonna 2018 maksukatto on 683 euroa (Asiakasmaksuasetus 6 a §).		

9.3 PITKÄAIKAISEN LAITOSHOIDON MAKSU (ASL 1992/734 ja ASA 1002/912)

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan (ASL 7 b§):

1. ympärivuorokautisen laitoshoidon alkamisesta lukien henkilö, jonka laitoshoidon voidaan arvioida kestävän pidempään kuin kolme kuukautta sekä
2. muuten sen jälkeen, kun henkilön hoito on jatkunut kolme kuukautta, jos hänen toimintakykynsä on katsottava heikentyneen siten, että häntä on hoidettava edelleen laitoksessa.

Jos asiakkaan hoito terveydenhuollon laitoshoidon yksikössä jatkuu yli kolme kuukautta sen takia, että hän ei voi palata kotiin ja odottaa pääsyä toiseen hoitopaikkaan, asiakkaalta peritään pääsääntöisesti edelleen lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

Hoitomaksu kattaa hoidon, johon sisältyy

- asiakkaan iän ja kunnon mukainen tarpeellinen tutkimus, kuntoutus, hoito ja huolenpito

- täydellinen ylläpito mukaan lukien tarpeen mukainen vaatetus, lääkkeet ja hoitotarvikkeet sekä muut laitoksesta saatavat palvelut
- välttämätön hammashoito ja
- kuljetukset, kun ne ovat osa asiakkaan hoitoa

Maksun määräytyminen:

Asiaksmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Maksu voi olla enintään 85 prosenttia hoidossa olevan nettokuukausituloista. Jos puolisoista suurempituloinen on laitoshoidossa, hoitomaksu voi olla enintään 42,5 % puolisoiden yhteenlasketuista tuloista. Asiakkaan käyttövara lasketaan nettotuloista, joista on vähennetty laissa säädetty vähennykset (maksulain 10 c §).

Vuonna 2018 asiakkaan käyttövara on vähintään 108 euroa kuukaudessa.

Maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut määrätään toistaiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava silloin, kun

- palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut
- kun on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi tai
- 3§:n 4 momentissa tarkoitettua palvelu- ja hoitosuunnitelmaa muutetaan.

Liitteeseen 1. on koottu pitkäaikaismaksussa huomioon otettavat ja ei-otettavat tulot ja kulut.

Kuukausituloina otetaan huomioon pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan nettotulot (verojen vähentämisen jälkeen) sekä verosta vapaat tulot. Jos tulot vaihtelevat, otetaan kuukausitulona huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo. Maksuperusteena käytetään viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistettuja tietoja.

Entisen asunnon kustannuksia ei hyväksytä vähentävänä menona.

Tulotiedot pyydetään aina ensisijaisesti asiakkaalta tai hänen edustajaltaan kirjallisesti. Tuloselvityslomakkeen liitteeksi on toimitettava

- eläkelaitosten ilmoitukset eläkkeen määrästä
- tositteet vuokra-, osinko- ja korkotuloista
- verotustodistus viimeksi vahvistetusta verotuksesta erittelyosineen
- selvitys ennakonpidätysperusteista (veroprosentista)

Mikäli hoidossa olevan tuloista ei saada luotettavaa selvitystä, pyritään tulot selvittämään yhteistyössä veroviranomaisten, Kansaneläkelaitoksen ja eläkelaitosten kanssa. Ellei tulotietoja pyynnöistä huolimatta saada asiakkaalta tai viranomaisilta, käytetään korkeinta mahdollista hoitomaksua.

Maksu peritään myös tilapäisiltä poissaolopäiviltä. Laitoshoidon keskeytyessä yhtäjaksoisesti yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä ajalta. Maksua ei peritä lainkaan, jos poissaolo kestää koko kuukauden. Hoitopäiväksi luetaan maksua määrättäessä sekä laitoshoidon tulopäivä että lähtöpäivä. Loma-aika lasketaan saman säännön mukaan.

Kun pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaa hoidetaan välillä toisessa laitoshoidon yksikössä tai sairaalassa, maksut perii hoitava yksikkö tai sairaala.

Mikäli asiakkaan tulot tai menot muuttuvat hoidon aikana, on niistä ilmoitettava välittömästi.

Jos maksun määräämistä koskeva päätös on ilmeisesti perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään vuoden ajalta.

10. LASTENSUOJELUN MAKSUT (Asetus 20§)

Perusteet lastensuojelun hoidon korvaamisesta

Lastensuojelulain 19 §:n mukaisesti lastensuojelusta tarjotuista palveluista voidaan periä asiakasmaksuja siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa säädetään. Asiakasmaksulain säännöksiä täydentää asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista.

Asiakasmaksulain 1 §:n mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveystalvveluista voidaan periä palvelun käyttäjiltä maksu, jollei lailla toisin säädetä:

- maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan
- palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (2§).

Asiakasmaksulain 7 § mukaan lastensuojelulain nojalla **avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona** lapselle annetuista perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä korvaus.

Lastensuojelun hoidon korvaus voidaan periä kolmella eri tavalla:

1. perimällä lapselle vahvistettu elatusapu (7 § 2 mom.)
2. vahvistamalla vanhemmille erillinen lastensuojelun asiakasmaksu (7 § 1 mom.)
3. perimällä korvaus muista lapsen tuloista, korvauksista ja saamisista (7 § 3 mom.)

1. Elatusavun vahvistaminen ja perintä

Ensisijaisesti vanhemmilta peritään elatusapu. Lapsen sijoituksen alkuvaiheessa vanhempaa ohjataan hakemaan edunvalvojan sijaista elatussopimuksen tekemiseksi. Pääsääntöisesti tämä koskee lähivanhempana toiminutta vanhempaa, mutta myös kumpaakin elatusvelvollista, mikäli elatussopimusta ei ole tehty.

Mikäli elatusvelvolliselle ei ole vahvistettu elatusapua, eikä vanhempaa ohjata hakemaan edunvalvojan sijaista elatussopimuksen tekemiseksi, määräytyy perittävä maksu vanhempien nettotulojen perusteella sosiaali- ja terveystalvveluuden hyväksymien maksujen mukaan. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi avohuollon sijoituksen osalta, kun sijoituksen keston arvellaan olevan verrattain lyhyt. Yhdessä asuville vanhemmille määrätään maksu heidän yhteisten nettotulojensa perusteella. Vanhempien pyynnöstä maksu voidaan jakaa heidän kesken. Vanhemmille määrättävä maksu saa määrältään olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen.

Nettotulojen perusteella vanhemmalle kuukautta kohti tuleva maksu määräytyy perheeseen mukaisesti alla olevien taulukoiden perusteella. Perheeseen ei lueta huostaa otettua lasta. Laissa on asetettu enimmäismäärä maksulle. Perittävä maksu ei saa kuitenkaan ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Vuonna 2018 enimmäismäärä maksulle on 1 835,20 euroa/kk.
--

Vanhempien tuloja ja menoja huomioitaessa sovelletaan soveltuvin osin toimeentulotukea koskevia määräyksiä. Vanhemman / perheen tuloja ja menoja laskettaessa huomioidaan tuloina kaikki perheen saamat tulot lukuun ottamatta lapsilisää. Menoina otetaan huomioon ne menot, jotka toimeentulotuessaakin huomioidaan menoina. Poikkeuksena asuntolainan lainanhoitokulut, jotka huomioidaan kohtuullisten asumismenojen mukaisesti.

Vanhempien nettotuloista tehdään niin kutsuttu lapsivähennys kotona asuvien huollettavien lasten osalta. Yhdessä asuvilta vanhemmilta vähennetään 80 euroa / huollettava kotona asuva lapsi / vanhempi. Yksin asuvalta vanhemmalta vähennetään 160 euroa / huollettava kotona asuva lapsi. Lapsivähennystä ei tehdä sijoitettavan lapsen osalta.

2. Asiaksmaksun vahvistaminen vanhemmalle

Vanhemmilta, joille ei ole vahvistettu tai saada vahvistettua elatusapua tai sitä ei peritä, peritään lastensuojelun asiakasmaksu oheisen taulukon mukaisesti:

Taulukko 23. Lastensuojelun asiakasmaksu, joille ei ole vahvistettu tai saada vahvistettua elatusapua tai sitä ei peritä.	
nettotulot vähennyksen jälkeen	perintäprosentti
1 - 600 euroa	ei perintää
610 - 800 euroa	10 %
801 - 1 000 euroa	12 %
1 001 – 1 200 euroa	14 %
1 201 euroa -	16 %

Kun sijoitettuja lapsia on useampia, maksua korotetaan sijoitettujen lasten lukumäärän mukaan.

Taulukko 24. Lastensuojelun asiakasmaksun korotus/ sijoitettujen lasten lkm.	
nettotulot vähennyksen jälkeen	korotusprosentti
1	ei korotusta
2	15 %
3	30 %
4	45 %
5 tai useampi	60 %

3. Lapsesta maksettavien etuuksien ja lapsen tulojen perintä

Asiakasmaksulain 14 §:n mukaan milloin kunta on järjestänyt henkilölle laitoshoidoa tai – huoltoa taikka perhehoitoa, voi kunta periä ja nostaa hänelle tulevat eläkkeet, elinkorot, elatusavut, avustukset tai muut jatkuvat taikka kertakaikkiset tulot, korvaukset ja saatavat. Edelleen jos kunta on ilmoittanut edellä tarkoitetun tulon, korvauksen tai saamisen suorittajalle vähintään kaksi viikkoa ennen maksupäivää, että tuloa, korvausta tai saamista ei saa suorittaa henkilölle itselleen, voi suoritus tapahtua laillisin vaikutuksin vain kunnalle.

Lastensuojelulain 77 §:n mukaan kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava euromäärä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Perityistä etuuksista / tuloista 60 % käytetään lastensuojelukustannusten korvaukseksi. Määrää laskettaessa ei lapsilisää kuitenkaan oteta huomioon.

11. MUUT MAKSUT

11.1 MAKSUKATTO JA MAKSUJEN SEURANTA (Asetus 26A-B §)

Kunnallisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana maksukaton, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia. Lyhytaikaisesta hoidosta peritään kuitenkin alennettu maksu hoitopäivältä.

Maksukertymän seuranta on palvelun käyttäjän tai hänen edustajansa vastuulla. Kun maksukatto on tullut täyteen, annetaan vapaakortti, kun selvitys maksujen maksamisesta on annettu. Vapaakortin antaa se terveydenhuollon yksikkö, jossa maksukatto tuli täyteen.

Maksukatossa otetaan huomioon seuraavat maksut:

- terveyskeskuslääkärissä käyntimaksu
- lyhytaikainen sosiaali- ja terveydenhuollon laitoshoidon maksu
- poliklinikkakäyntimaksu
- kotona annetun erikoissairaanhoidon maksu
- päiväkirurgisen hoidon maksu
- sarjahoitomaksu
- yksilökohtaisen fysioterapian maksu
- yö- ja päivähoidon maksu
- kuntoutusmaksu
- psykiatrian päiväsairamaksu
- sairaanhoitajan vastaanottokäyntimaksu

Maksukatossa ei huomioida

- kotipalvelu ja kotisairaanhoidomaksua/ kotihoidon maksuja
- lääkärintodistusmaksua
- sairaankuljetusmaksua
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksua
- suun ja hampaiden tutkimus- ja hoitomaksua
- suun ja hampaiden erikoissairaanhoidomaksua
- yksityislääkärin vastaanottomaksua
- yksityislääkärin läheteellä tehtävää laboratorio- ja kuvantamistutkimusmaksua
- yksityistä fysioterapiamaksua
- erikoismaksuluokan lisämaksua

11.2 MUUALLA KUIN SUOMESSA ASUVALTA PERITTÄVÄ MAKSU (Asetus 24§)

Muulta kuin Suomessa asuvalta voidaan periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

11.3 SOTAINVALIDIT (Sotilasvammalaki 6, 6A JA 6B §)

Kunnalliset avopalvelut koskevat sotainvalideja ja muita henkilöitä, jotka ovat vuosien 1939 -1945 sotien johdosta vahingoittuneet tai sairastuneet ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Lisäksi sotilasinvalidieja ovat asevelvollisena ja rauhanturvaamistehtävissä ennen vuotta 1991 vammautuneet. Heillä oikeus kunnallisiin avopalveluihin on vain 20 % tai suuremman haitta-asteen omaavilla. (Valtionkonttorin kirje 23.1.2017: sotainvalidien avopalvelut vuonna 2017.)

Valtiokonttorin myöntää ja maksaa sotilasvammalain mukaiset korvaukset

- Suomen sodissa vammautuneille tai sairastuneille henkilöille sekä
- heidän puolisoilleen, leskille tai muille omaisille, ja
- ennen vuotta 1991 asevelvollisina ja YK-joukoissa vammautuneille.

Lisäksi valtiokonttori korvaa kunnille kustannuksia, jotka aiheutuvat sotainvalidien kotipalveluista, asumispalveluista, omaishoidon tuesta sekä avokuntoutuksesta ja sotainvalidin laitoshoidosta sekä myös rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuneet kustannukset.

Korvattavia (sotainvalideille maksuttomia) sosiaalihuollon palveluja ovat:

- kotipalvelut: kodinhoitoapu ja tukipalvelut (kuten ateria-, siivous-, kylvytys-, vaatehuolto-, kuljetus- ja saattajapalvelut, sosiaalisen kanssakäymisen palvelut ja päiväkeskustoiminta)
- omaishoidon tuki
- asumispalvelut (esim. palvelutalossa)
- kuntouttava lyhytaikainen laitoshoido
- pitkäaikainen laitoshoido esim. vanhainkodissa

Korvattavia (sotainvalideille maksuttomia) terveydenhuollon palveluja ovat:

- Kansanterveyslain nojalla järjestetty koti-, päivä- ja yö sairaanhoito sekä lääkinnällinen kuntoutus ja siihen sisältyvät apuvälineet.
- Terveydenhuollon erityislakien nojalla avohoitona järjestetty lääkinnällinen kuntoutus ja siihen sisältyvät apuvälineet.
- Sairaansijalla annettu ympärivuorokautinen lyhytaikainen hoito, jos hoidon pääasiallisena tarkoituksena on kuntouttaminen.
- Pitkäaikainen laitoshoido (ympärivuorokautinen hoito, josta voitaisiin periä potilaan maksukykyyn mukainen maksu).

Tarkemmat korvauserusteet ja kuntoutusohjeet esitellään Valtiokonttorin sivuilla.

11.4 SOTA- JA RINTAMAVETERAANIT

Kukin kunta määrittelee itse, mitkä palvelut ovat sotaveteraaneille maksuttomia. Nurmijärven kunta on määritellyt seuraavat palvelut maksuttomiksi (terveyslautakunta 17.2.2004, § 14):

- terveyskeskuskäynnit
- hammashoido toimenpiteiden osalta
- lääkärintodistus veteraanien kuntoutusta varten
- hankinta-avustus hammasproteesien hankkimiseksi

Nurmijärven kunta on täydentänyt veteraanien kuljetuspalvelua myöntämällä maksimissaan 18 yhdensuuntaista asiointi- ja virkistysmatkaa kuukaudessa veteraaneille, joilla on rintamasotilastunnus, naisille myönnetty rintamapalvelutunnus, rintamatunnus tai veteraanitunnus. Mikäli veteraanille on jo myönnetty sosiaalihoitolain mukainen kuljetuspalvelu, myönnetään täydentävää kuljetuspalvelua siten, että yhdensuuntaisten matkojen yhteismäärä on 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Veteraani maksaa täydennetyistä asiointi- ja virkistysmatkoista matkahuollon mukaisen omavastuuosuuden (Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.3.2017, §19.)

Oikeuden ehtona on veteraanitunnus.

Eräissä vuosien 1939–1945 sotien aikana tai niiden jälkeen sotiin liittyneissä tehtävissä palvellut ja Neuvostoliiton partisaani-iskujen kohteeksi joutunut voi saada kuntoutusta siten kuin tässä laissa säädetään. (19.11.2004/984)

Kuntoutusta voi saada se,

1) jolle olisi annettu rintamasotilastunnuksesta annetussa asetuksessa (772/1969) tarkoitettu rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnuksesta annetussa asetuksessa (554/1978) tarkoitettu rintamapalvelustunnus tai rintamatunnuksesta annetussa asetuksessa (256/1988) tarkoitettu rintamatunnus, jos hän olisi hakenut sitä mainitussa asetuksessa säädettyinä määräaikana;

2) joka vuosien 1939–1945 sotien aikana on palvellut ulkomaalaisena vapaaehtoisena osallistuen varsinaisiin sotatoimiin Suomen puolustusvoimien joukoissa ja joka asuu Suomessa tai entisen Neuvostoliiton alueella;

3) joka vuosina 1939–1945 puolustusvoimien alaisena on osallistunut merimiinojen raivaukseen tai raivausesteiden purkamiseen merivoimien alusyksikössä tai maamiinojen raivaukseen Pohjois-Suomessa;

4) joka vuosien 1939–1945 sotien aikana on palvellut sairaanhoitotehtävissä puolustusvoimien hoitopaikassa;

5) joka vuosien 1939–1945 sotien aikana on palvellut puolustusvoimien koulutuskeskuksessa asevelvollisuuslain (219/ 1932) nojalla määrättyinä;

6) joka vuosien 1939–1945 sotien aikana on osallistunut karjan evakuointiin rintamapalvelustunnuksesta annetussa asetuksessa tarkoitetuissa tehtävissä eikä ole oikeutettu kuntoutukseen 1 kohdan perusteella;

7) joka on saanut valtion korvauksen valtion korvauksesta erälle Neuvostoliiton partisaani-iskujen kohteeksi joutuneille henkilöille annetun lain (697/2003) nojalla; ja

8) joka olisi ollut oikeutettu 7 kohdassa mainittuun korvaukseen, jos hän olisi hakenut korvausta mainitussa laissa säädettyinä määräaikana. (19.11.2004/984)

Kuntoutusta ei kuitenkaan voi saada se, jolla on oikeus saada kuntoutusta rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959), tapaturmavakuutuslain (608/1948) tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) taikka näitä vastaavan aikaisemman lain nojalla.

Kuntoutukseen hyväksytyt laituskuntoutusjakso voidaan jakaa aviopuolison kanssa.

12. MAKSUJEN PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN JA ALENTAMINEN SEKÄ TAKAUTUVA MAKSU

12.1 MAKSUJEN PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN JA ALENTAMINEN

Maksuja tulee alentaa/jättää perimättä, jos maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista (asiakasmaksulaki § 11). Toimeentulon edellytyksiin vaikuttavat mm.

- elinkustannukset (erityisesti asumismenot)
- sairauden aiheuttamat kustannukset.

Yksittäistapauksessa toimeentulotukihakemusta ei kuitenkaan voida evätä sillä perusteella, että maksuja olisi pitänyt ensin alentaa (toimeentulotukilain säännökset 7a§, 7b§).

Maksujen perimättä jättäminen ja alentaminen edellyttää toimielimen päätöstä muiden kuin kotiin annettavien palvelujen ja pitkäaikaishoidon maksun osalta. Terveystieteiden maksuista säännöksen piiriin kuuluvat säännöllinen kotisairaanhoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu.

Muitakin maksuja tulee alentaa tai jättää perimättä, jos toimielin näin päättää: Lautakunta voi päättää, että muitakin maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä em. perusteilla tai että maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksua voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syynä huollolliset (esim. elatus ja toimeentulo) näkökohdat huomioiden.

12.2 TAKAUTUVA MAKSU

Takautuvalla maksulla tarkoitetaan tilannetta, jossa asiakas on maksanut liian vähän asiakasmaksuja.

Mikäli takautuvan maksun perusteena on kunnan syyksi luettava teko tai laiminlyönti, jää asiakasmaksumenetys kunnan tappioksi

- maksupäätöksen oikaisu asiakkaan vahingoksi edellyttäisi asiakkaan suostumusta.

Mikäli takautuvan maksun perusteena on asiakkaan tai tämän edustajan laiminlyönti, voidaan maksu määrätä takautuvasti korkeintaan vuoden ajalta (asiakasmaksuasetus, § 31).

Mikäli kyse on jonkun muun syyksi luettavasta seikasta (esim. kunta on oikaissut maksuja hallinto-oikeuden päätöksen perusteella, joka on sittemmin KHO:ssa kumottu), kyse on perusteettoman edun palautuksesta

- asiakkaalle tulee lähettää huomautuslasku, jossa on eräpäivä
- jollei laskua makseta, siviilivahingon kärkeen
- yleinen 3 vuoden vanhentumisaika siitä, kun saanut tietää siitä, että etuus on myönnetty väärin perustein, eli KHO:n tuomiosta.

13. SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN PALVELUT, JOISTA EI PERITÄ MAKSUA

Perusterveydenhuollon palvelut, joista ei peritä maksua (asiakasmaksulaki, §5)

- äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut (pl. avosairaanhoidon palvelut yli 18-vuotiaille)
- seulontatutkimukset, terveysneuvonta ja – tarkastukset
- avosairaanhoido, lääkinnällinen kuntoutus sekä hammashoito alle 18-vuotiaille
- mielenterveyspalvelut (pl. avosairaanhoidon palvelut yli 18-vuotiaille)
- laitohoito ja ylläpito alle 18-vuotiaille, jos hoitopäiviä on kertynyt kalenterivuodessa yli 7 päivää
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamat todistukset ja lausunnot, jotka liittyvät potilaan hoitoon.
- ensihoito (pl. ensihoitoon liittyvä sairaankuljetus)
- lääkärin määräämä sisään kirjoitetun potilaan kuljetus sairaankuljetusajoneuvolla terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai (valvottuun) kotihoitoon
- hengityshalvauspotilaalle järjestetty hoito ja ylläpito sekä hoitoon liittyvät kuljetukset
- tartuntatautilaissa tarkoitettut rokotukset, yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätty lääkkeet sekä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eristäminen, HIV-infektion, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus ja hoito sekä ilmoitettavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätty lääkkeet (huom. ei kuljetus!)
- lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet, niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto, paitsi jos täyskustannuslaskutettavaa
- hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettut hoitotarvikkeet

Sosiaalipalvelut, joista ei peritä maksua (Asiakasmaksulaki 4 §)

- sosiaalityö
- sosiaaliohjaus
- sosiaalinen kuntoutus (kotikuntoutus, tukihenkilötoiminta)
- perhetyö
- kasvatus- ja perheneuvonta
- lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta, tuetut tapaamiset ja valvotut vaihdot
- vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta
- vammaisten henkilöiden työtoiminta aterioita ja kuljetuksia lukuun ottamatta
- kotipalvelu lastensuojelun asiakkaille
- kotipalvelu osana kehitysvammaisen henkilön erityishuolto-ohjelmaa
- tukiperhepalvelu
- vertaisryhmät
- palvelutarpeen arviointi

Taulukko 25. Pitkäaikaislaitoshoidon, asumispalvelujen ja säännöllisen kotihoidon maksupäätöksissä huomioon otettavat ja ei huomioon otettavat tulot ja kulut.				
	pitkäaikais- laitohoito (nettotuloista)	asumispalvelu, sosiaalihuoltolain mukainen (nettotuloista)	säännöllinen kotihoito (bruttotuloista)	lapsiperheiden kotipalvelu (jatkuva ja säännöllinen)
tulot, jotka otetaan huomioon (=x)				
palkka	x	x	x	x
eläkkeet	x	x	x	x
sairausvakuutuspäiväraha	x	x	x	x
kuntoutustuki	x	x	x	x
eläkettä saavan hoitotuki	x	x	x	x
vammaisetuudet	x	x	x	
elinkorko ja syytinki	x	x	x	
asumistuki		x		
korke- ja osinkotulot	x	x	x	x
vakuutusyhtiön maksamat säännölliset korvaukset	x	x	x	x
sijoitusrahastojen tuotto	x	x	x	x
säästöhenkivakuutuksen tuotto			x	x
verovelvollisen osuus yhtiön tuloista	x	x		
kuolinpesästä saatu tulo/osuus		x		
vuokratulot	x	x	x	x
muut jatkuvat hlökohtaiset tulot	x	x	x	x
metsätulo (*= ks. tarkennus alla)	x	x	x	x
maatalouden ja elinkeinotoiminnan pääoma- ja ansiotulotulot	x	x	x	x
edunvalvontapalkkio (kun asiakas itse toimii edunvalvojana)				
rintamalisä, ylimääräinen rintamalisä				
veteraanilisä				
ruokakorvaus (laki vammaisuuksista)	x			
elatusapu/elatustuki huollettavasta (lapselle tarkoitettu tulo)				x
tulot, joita ei oteta huomioon (=x)				
lapsilisä	x	x	x	x
lapsen hoitotuki	x	x	x	x
lapsen kotihoidontuki	x	x	x	x
kansaneläkelain muk. lapsikorotusta	x		x	x
tapaturmavakuutuksen perusteella maksetut sairaanhoito- ja tutkimuskulut	x	x	x	x
sotilasavustus	x	x	x	x
rintamalisä, ylim. rintamalisä, veteraanilisä	x	x	x	x
opintoraha	x	x	x	x
opintotuen asumislisä	x	x	x	x
opintojen johdosta suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset	x	x	x	x
toimeentulotukena maksettava toimintaraha ja matkakorvaus	x		x	x
julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukainen kulukorvaus	x		x	x
aikuiskoulutustuki	x	x	x	x
perhehoidon kustannukset ja korvaukset	x	x	x	x
asumistuki	x		x	x
kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukainen ylläpitokorvaus	x		x	x
veronpalautus			x	x
elatusapu/elatustuki huollettavasta (lapselle tarkoitettu tulo)	x	x	x	

	pitkäaikais- laitoshoito (nettotuloista)	asumispalvelu, sosiaalihoitolain mukainen (nettotuloista)	säännöllinen kotihoito (bruttotuloista)	lapsiperheiden kotipalvelu (jatkuva ja säännöllinen)
eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyviä huollettavista aiheutuvat korotukset	x	x	x	x
kulujen huomioiminen (x= otetaan huomioon)				
syöttö (= kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi/ elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus)	x		x	
suoritettu elatusapu	x		x	
edunvalvontapalkkio (sote-ltk 26.5.2015)	maks. 280 eur/v	maks. 280 eur/v.		
tilintarkastusmaksu	maks. 51 eur/v.	maks. 51 eur/v.		
ulosotto	ei (HAR)	ulosotolle menevä	x (jos ulosmitataan suoraan tuloista)	
asunnosta aiheutuvien menojen huomioiminen: asiakas omistajana, osaomistajana tai vuokralaisena, mutta ei asu asunnossa (x= otetaan huomioon)				
* vuokra-asunto: kk-vuokra				
* omistusasunto/oy: hoitovastike			x	
* omistusasunto/kiinteistö: hoito- ja lämmityskulut+ kiinteistövero				
asumiskulut täysimääräisinä (kiint.vero, jätehuolto, nuohous, lämmityskust., tienhoitomaksu, vakuutukset)			x	
omistusasunto/taloyhtiö: remonttiin liittyvä vastike				
omistusasunnossa tai kiinteistössä tehdyt perus- ja vuosikorjaukset				
muusta kuin vakituisena asuntona käytetystä asunnosta aiheutuvat kulut				
asuntolaina				
asuntolainan korot				
kotiin jäävän puolison+ lasten elatuksen turvaaminen (HAR=harkinnanvarainen) (x=otetaan huomioon)				
kotona asuvan puolison tulot ja etuudet	x (kun puolison tulot pienemmät kuin asiakkaan)			
lapsilisä	ei	ei		
talletukset (peruspäättös)	ei	ei		
talletukset, jos kotiin jäävä puoliso hakee maksualennusta		x		
pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan puolison hoitomaksu	ei	HAR		
kotona asuvan puolison lääkekulujen ja sairaanhoitokulujen omavastuuosuus	ei	HAR		
työssä käyvän puolison työmatkakulut (halvin)	ei	HAR		
asuntolainan korot (asunto, missä lähiomainen asuu)	HAR	HAR		
asuntolainan lyhennykset (asunto, missä lähiomainen asuu)	HAR (huomioidaan harkinnanvaraisesti, jos tulot pienemmät kuin hoitoon tulevalla)	HAR		

Metsätulon huomioon ottaminen

* Metsätulo otetaan huomioon muista poiketen laskennallisesti.

Metsätulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto hehtaarilta

kerrottuna metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään 10 % ja metsätalouden korot. Metsätuloa on lisäksi alennettava palvelun käyttäjän vaatimuksesta, mikäli tilakohtaisen vuotuisen hakuumahdollisuuden nettoraha-arvo on metsänhoitoyhdistyksen tai metsäkeskuksen antaman lausunnon perusteella vähintään 10 % alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen.

Metsän myyntituloa ei oteta huomioon kertaluontoisena tulona.